

Beschrijving Best Practice Kopgroep BoekStart in de kinderopvang

Actief aan de slag met prentenboeken; zelf digitale prentenboeken maken en ouderbetrokkenheid

Naam gemeente: Leek

Locatie kinderopvang: Villa Oostwold in Oostwold

Naam en gegevens contactpersoon vanuit de bibliotheek:

Giny Everts; (voor)leesconsulent bibliotheken Westerkwartier

Ons doel was: actief aan de slag met (het zelf maken van) digitale prentenboeken en het betrekken van ouders

Om dit doel te bereiken hebben we het volgende gedaan:

Kinderopvang Villa Oostwold uit Leek werkt themagericht (4 à 6 weken) en ze worden hierin met materialen en deskundigheid ondersteund door (een leesconsulent van) de bibliotheek Groningen. De kinderopvang krijgt een collectie boeken rondom een thema uit de bibliotheek, waarbij er steeds één prentenboek centraal staat. Dagelijks wordt er tenminste één uur voorgelezen door de pedagogisch medewerker (pm'er) aan dreumes en peuter. Het centrale prentenboek wordt in die periode dus vele malen voorgelezen, diverse activiteiten worden daaromheen gedaan en ook andere boeken (gerelateerd aan het thema) worden voorgelezen aan de kinderen.

Tijdens de pilotperiode is deze werkwijze versterkt met (een combinatie van de volgende) nieuwe elementen; te weten het toevoegen van digitale prentenboeken, het indien nodig zelf maken van digitale prentenboeken en het versterken van de ouderbetrokkenheid bij het thema door het boek mee naar huis te geven.

Concreet mondde dit uit in de volgende activiteiten:

- Bij het thema KUNST, is als centraal prentenboek gekozen voor *Het blauwe paard* van Eric Carle. Omdat er van dit boek geen digitale versie bestaat (bij bijvoorbeeld Bereslim of Wepboek) is er zelf een digitaal prentenboek gemaakt.
- Hiervan is een (statisch) animatiefilmpje gemaakt en ingesproken op de laptop (met PowerPoint; menu invoegen/media/audio/audio opnemen). Dit zelfgemaakte digitale prentenboek, in dit geval ingesproken door de leesconsulent, is gedurende een aantal weken dagelijks vertoond aan de kinderen, voor het merendeel in kleine groepjes. Kinderen werden eerst voorgelezen uit het 'papieren' boek, waarna ze ook nog de digitale versie gingen bekijken.

- Vervolgens is gezocht naar mogelijkheden om datzelfde boek ook naar de thuissituatie te krijgen. Hierbij is gebruik gemaakt van *Prentenboek centraal* (uit het aanbod 0-4 jaar vanuit de bibliotheek). Op deze wijze kregen ouders gedurende een week allemaal een exemplaar van hetzelfde boek mee naar huis (in dit geval dus *Het blauwe paard*). Dit boek werd ook voorzien van een bijlage, met daarin leuke tips en spelletjes voor thuis met hun kind.
- Vervolgens werden ouders gestimuleerd om hun kind lid te maken van de bibliotheek. Er werd bij verteld dat ze dan met hun abonnement ook thuis de digitale prentenboeken van Bereslim konden bekijken.

De pm'ers werden gaandeweg de pilot ook steeds enthousiaster. Zij werden extra geïnspireerd en gemotiveerd door de enthousiaste reacties van de kinderen tijdens het vertonen van het digitale prentenboek. De kinderen vroegen steeds weer om herhaling. De pm'ers merkten ook dat de belangstelling voor het boek en het thema bij de kinderen door deze extra activiteiten flink werden versterkt. De kennis van kleuren is bijvoorbeeld nog altijd opvallend goed aanwezig bij de kinderen, aldus de pm'ers. Aan de meeste ouders was te merken dat ze thuis met het boek aan de slag waren geweest, afgaande op hun positieve reacties. De ouders zijn overigens wel duidelijk geweest op het educatieve karakter van het digitale prentenboek, als onderdeel van een gehele thematische voorleescyclus. Het gaat dus niet om puur alleen 'samen een filmpje kijken'. Het digitale prentenboek werd alleen op de locatie vertoond.

De reacties van alle betrokken partijen en de betrokkenheid waren zo groot dat in het najaar van 2019 rondom het thema FEEST weer bovenstaande sterke combinatie is gemaakt. Het boek van *Beestje kom je op mijn feestje* van Marjet Huibers stond deze keer centraal en werd gedurende 4 à 6 weken dagelijks aan de kinderen voorgelezen. Ook bij dit prentenboek bleek geen digitaal boek voorhanden te zijn, vandaar dat ook hier zelf een digitaal prentenboek gemaakt werd. Ook dit werd weer enthousiast ontvangen door de kinderen en de pm-ers. De ouders kregen het boek met leuke tips weer een week mee naar huis. Het thema is feestelijk in december afgesloten met een week lang elke dag een lekkere lunch.

Dit is wat we hebben bereikt:

- De pm'ers zijn overtuigd geraakt van de meerwaarde van de inzet van het digitale prentenboek, als aanvulling op het 'gewone' (papieren) prentenboek.
- Ouders zijn meer betrokken geraakt bij het voorlezen op de kinderopvang en het boek dat daar centraal staat.
- Kinderen leren meer en sneller woorden uit het betreffende prentenboek en snappen de verhaallijn beter en dieper.
- Het digitale prentenboek is nu (naast het papieren boek) een vast onderdeel van de dagelijkse voorleesactiviteit door de pm'ers.
- Kinderen zijn nog meer betrokken en enthousiast geraakt bij voorlezen en boeken.

Dit waren onze uitdagingen onderweg:

- Voorkomen moest worden dat het werken met digitale prentenboeken 'negatief' (zoethoudertje of amusement) opgevat zou worden door (bepaalde) ouders. In de

nieuwsbrief en in gesprekken met ouders is benadrukt dat het een educatief doel heeft en dat het een aanvulling op het boek is. Dit is door alle ouders heel goed opgepakt.

- We waren benieuwd of alle ouders iets thuis met het boek zouden gaan doen. Uiteindelijk hebben alle ouders het wel thuis voorgelezen; aangestoken en warm gemaakt door de kinderen.
- Het was even zoeken naar de werkwijze om zelf een prentenboek te maken en in te spreken. Ook was het spannend welk effect dit zou hebben naast de papieren uitvoering. Bij het maken hebben we even extra hulp van buitenaf gehad (stagiaire), maar uiteindelijk bleek dat het in PowerPoint redelijk eenvoudig zelf te doen is. Het effect op de kinderen was verrassend positief. Ze vroegen steeds weer om herhaling, ondanks het statische karakter van de animatie. En van herhaling leer je! Ook bleek gelukkig dat kinderen het (papieren) boek niet minder interessant gingen vinden dan de digitale versie. Ze vonden juist de combinatie heel leuk.
- De bedoeling was om een aparte ouderavond te organiseren rondom het belang van (voor)lezen; maar er waren te weinig aanmeldingen. Achteraf gezien hadden we dit beter kunnen combineren met een andere reeds geplande ouderbijeenkomst.

Wat is ervoor nodig om dit te doen bij een andere bibliotheek of kinderopvanginstelling?

- Voor bovenstaande werkwijze is het van groot belang dat het voorlezen op de kinderopvang ingebed is als een vaste, dagelijkse, en structurele activiteit.
- Ook voorwaardelijk is dat de kinderopvang een prentenboek centraal stelt binnen een thema en het dagelijks, liefst gedurende een aantal weken, gaat voorlezen.
- De directie moet overtuigd zijn van de meerwaarde van een digitaal prentenboek en moet de uitvoering steunen.
- Als er geen digitaal prentenboek bij een bepaald boek bestaat, moet je bereid zijn om dit zelf te maken en in te spreken. Je zult merken dat dit gaat steeds sneller en makkelijker gaat naarmate je het vaker doet.
- De bibliotheek moet betrokken worden om een mooie collectie rondom een thema samen te stellen en de mogelijkheden na te gaan om een (centraal) prentenboek aan ouders mee te geven.
- Kinderopvang zou de middelen moeten hebben om een licentie/abbonnement bij Bereslim aan te schaffen. In de pilotperiode werd dit gratis verstrekt, maar normaliter kost deze licentie jaarlijks geld.

Wat waren de kosten en tijdsinvestering?

Bovenstaande werkwijze vraagt een extra tijdsinvestering van zowel de kinderopvanginstelling als van de betrokken bibliotheek. Extra inzet werd vooral gevraagd van de voorleescoördinator om iedereen op een lijn te krijgen en te overtuigen van de meerwaarde van het inzetten van digitale prentenboeken.